

LISA Keskkonnaagentuuri aruandele „ Ulukiasurkondade seisund ja kütmissoovitus 2022“.

Ettepanek hundi kütamise korraldamiseks 2022. aastal.

Populatsiooni juurdekasvu prognoos

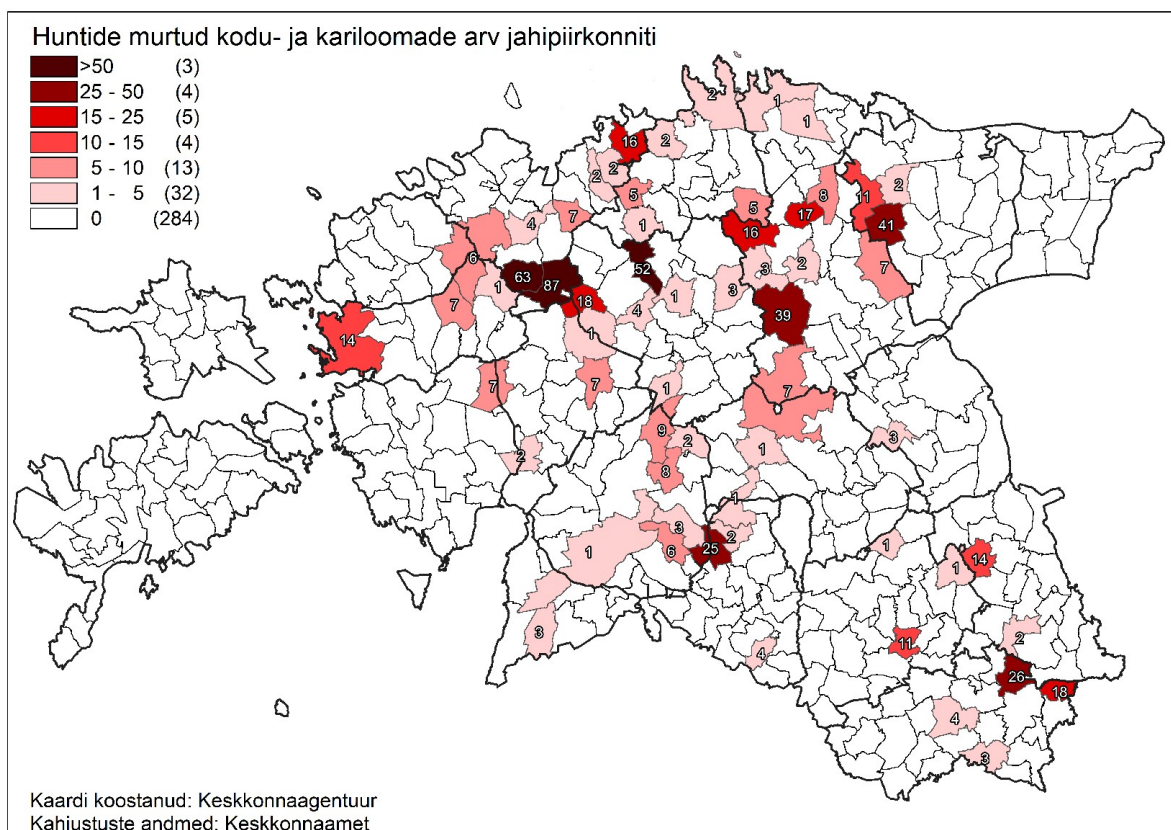
Käesoleva aasta aruandes „Ulukiasurkondade seisund ja kütmissoovitus 2022“ https://keskkonnaportaal.ee/sites/default/files/SEIREARUANNE_11072022.pdf on hundi 2021. aasta asurkonna suuruse, küttemahhu ja asurkonna juurdekasvunäitajate põhjal prognoositud hundi arvukuse kasvu. Samale tasemele, ehk siis 26 pesakonna juurde võiks jääda asurkonna suurus vaid juhul, kui hundi juurdekasvunäitajad oleks sarnaselt 2021. aastaga umbes 20 % pikemaajalisest keskmisest madalamad. Keskpäraste juurdekasvunäitajate korral võiks aga arvukus tõusta 32 (iseigi 32-34) pesakonnani.

Populatsiooni täpsustunud seisund

Käesoleva ettepaneku koostamise hetkeks on usaldusväärne informatsioon olemas 28 hundi pesakonna kohta Mandri-Eestis, möödunud aastal oli 20. oktoobriks olemas teave 18 pesakonna ning 2020. aastal 22 pesakonna kohta. Saare- ja Hiiumaal praegu teave pesakondade olemasolu kohta puudub. Käesoleva aasta suvel ja sügisel kogutud teabe alusel võib üsna kindlalt väita, et hundi juurdekasv on märgatavalt paranenud ning arvukus tõusnud. Varasemate aastate keskmisena on 20. oktoobriks olnud teada ca 70 % hundi pesakondadest. On siiski üsna usutav, et tänavu on see protsent mõnevõrra suurem. Täpsustunud andmestik pesakondade arvu ja leviku kohta selgub jahihooaja jooksul eeskätt peale lumikatte saabumist.

Kahjustused

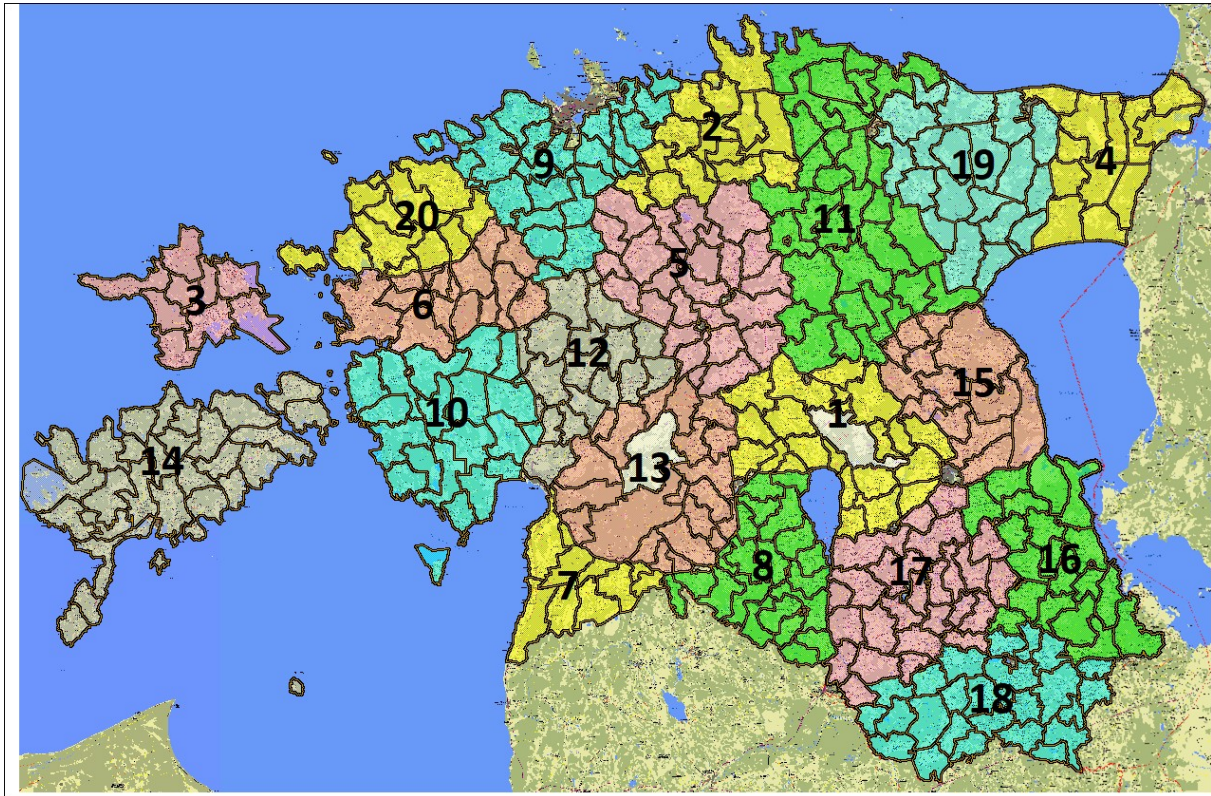
Viimase kahe aasta kahjustuste võrdluses kasutame siinkohal perioodi 1. maist kuni 30. septembrini. Antud perioodil on Keskkonnaameti andmetele tuginedes murtud lambaid üle kahe korra enam kui aasta varem (vastavalt 557 ja 226), mis on siiski ligi kolmandiku võrra vähem kui aastal 2020 (773). Samuti on samal perioodil Keskkonnaameti poolt akteeritud kokku 8 koera surm huntide poolt, eelmise aasta samal perioodil oli see näitaja 0, kuid 2020. aastal 14. Murtud 8-st koerast on kuus murtud ühes piirkonnas Harjumaal. Murtud kari- ja koduloomade arv jahipiirkonniti 2022. aastal on toodud joonistel 1. Kahjustuste oluline kasv viitab samuti huntide arvukuse suurenemisele.

Joonis 1. Hundi murtud kari- ja koduloomade arv jahipiirkonniti 2022. aastal 21. oktoobri seisuga.

Ohjamise korraldamine

Sarnaselt varasemate aastatega tuleks määrata hundi kütmissiimiit ohjamisalade põhiselt (joonis 2, vt ka alade kirjeldusi lisa 1) ja kahes osas. Limiidi esimene osa soovitame määrata jahihooaja alguseks tuginedes ettevaatlikkuse printsiibist lähtuvalt prognoosile, jahihooaja eelsele teabele olemasolevate hundipesakondade kohta ning kahjustuste paiknemisele ja ulatusele. Limiidi teine osa soovitame anda vajadusel jahihooaja jooksul vastavalt kogunenud informatsioonile hundikarjade tegeliku arvu, leviku ja suuruse kohta. Limiidi II osa määramise operatiivsuse huvides esitab Keskkonnaagentuur ettepaneku otse Keskkonnaametile ja teadmiseks Keskkonnaministeeriumile. Limiidi teise osa määramine erinevatele ohjamisaladele või vajadusel nende osadele võib toimuda erinevatel aegadel. Ohjamise eesmärk on tagada Mandri-Eestis 2023. aastaks 25 (maksimaalne kõikumine ± 5) hundi pesakonna olemasolu koos populatsiooni võimalikult ühtlase jaotumusega sobilike elupaikade vahel, kusjuures säilima peaksid ennekõike suuremaid loodusmaastikke asustavad hundikarjad.

Joonis 2. Hundi ohjamisalad. Kaardil on märgitud ohjamisala number, vastavalt tabelis 1 olevale (nr).

Küttimiskvoodi I osa suurus, jaotus ja lisatingimused

Küttimislimiidi esimese osa suuruseks soovitame esimeses osas 90 isendit (võrdluseks: 2021. aastal 50 ja 2020. aastal 140). Antud kvoodi arvutamisel on riskid asurkonna seisundi halvenemiseks maandatud topelt, eeldades et: 1. 2023. aastal on hundi asurkonna juurdekasvumäär keskmisest 20% madalam; 2. hundi pesakondade arv jääb 2023. aasta sügisel soovitud vahemiku (20-30) ülemisse poole.

Küttimismahu jaotus ohjamisalade lõikes on toodud tabelis 1. Mandri-Eestis on ühes ohjamispiirkonnas täielikult ning viies ohjamispiirkonnas osaliselt esmane küttimislimiit 0 tagamaks osade hundikarjade jahist puutumata jätmise ning nende sotsiaalse struktuuri säilimise.

Väljastatud erilubade alusel enne jahihooaja algust kütitud hundid arvestatakse vastava ohjamisala kvoodist maha.

Jahti on keelatud pidada telemeetriliste märgistega varustatud huntidele ning nende gruppidele, kes viibivad ajutiselt väljaspool selleks eelnevalt kehtestatud piirangualasid.

Vältimaks hundile kehtestatud küttimiskvoodi ületamist on jätkuvalt vajalik ohjamisalade põhiselt hundijahti koordineerivate isikute määramine.

Hundi küttimislimiidi teise osa kohta ettepaneku tegemise tarvis on oluline huntide küttimise järgselt vastavad ankeedid ja bioproovid võimalikult kiiresti toimetada Keskkonnaagentuuri aadressil Rõõmu tee 6, Tartu.

NB! Lisaks eelpoolmainitule on küttimislimiidi teise osa määramise oluliseks komponendiks operatiivse vaatlusinfo edastamine huntide liikumise kohta käesoleval jahiaastal infosüsteemi JAHIS kaudu või keskkonnaagentuurile e-posti aadressil ulukiseire@envir.ee.

Tabel 1. 2022. a hundi küttiskvoodi I osa jaotus

Nr	Ohjamisala	1. limiit	Lisatingimused
1	Alam-Pedja	2	Suunatud jaotusega ¹
2	Ida-Harju	7	Kõik jahipiirkonnad.
3	Hiiu	0	
4	Ida-Viru	3	Kõik jahipiirkonnad.
5	Järva	8	Suunatud jaotusega ²
6	Lõuna-Läänemaa	6	Kõik jahipiirkonnad.
7	Lõuna-Pärnumaa	4	Kõik jahipiirkonnad.
8	Viljandi-Valga	4	Suunatud jaotusega ³
9	Harju	10	Kõik jahipiirkonnad.
10	Lääne-Pärnumaa	5	Kõik jahipiirkonnad.
11	Lääne-Viru	7	Kõik jahipiirkonnad.
12	Pärnu-Rapla	6	Kõik jahipiirkonnad.
13	Pärnu-Viljandi	2	Suunatud jaotusega ⁴
14	Saare	0	
15	Tartu-Jõgeva	0	
16	Põlva-Tartu	5	Kõik jahipiirkonnad.
17	Valga-Tartu	6	Kõik jahipiirkonnad.
18	Võru	8	Kõik jahipiirkonnad.
19	Viru	5	Kõik jahipiirkonnad.
20	Põhja-Läänemaa	2	Suunatud jaotusega ⁵
	Kokku	90	

Suunatud jaotusega ohjamisaladel on lubatud hundijahti pidada ainult allpool mainitud jahipiirkondades või nende osades.

¹Alam-Pedja ohjamisala – Hundijahti on lubatud pidada ainult kärntõbistele isenditele **Puhja ja Tähtvere** jahipiirkonnas

²Järva ohjamisala – Hundijahti on lubatud pidada **Alliku, Esna, Imavere, Koigi, Kõrvemaa, Leva** jahipiirkonnas ning **Ida-Harju** jahipiirkonna **Kõue** jahtkonnas

³Viljandi-Valga ohjamisala – Hundijahti on lubatud pidada **Abja, Hummuli, Karjatnurme, Koorküla, Lilli, Mõisaküla, Nua, Paistu, Holstre, Riidaja, Rulli, Taagepera ja Tõrva** jahipiirkonnas

4Pärnu-Viljandi ohjamisala – Hundijahti on lubatud pidada ainult kahjustuste jätkumisel **Paistu** ja **Heimtali** jahipiirkondade täpsemalt määratletud osades vastavalt kahjutuste paiknemisele. Süstemaatiliste kahjude mitteilmnemisel küttimislimiiti ei realiseerita.

5Põhja-Läänemaa ohjamisala – Hundijahti on lubatud pidada **Nissi** jahipiirkonnas

LISA 1. 2022. aasta hundi ohjamisalade kirjeldus

1. Alam-Pedja ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Kolga-Jaani, Konguta, Kõo, Kärevere, Laeva, Leie, Lembitu, Nõgiaru, Pikknurme, Puhja, Rannu, Sangla, Tähtvere, Tääksi, Vahelaane**, samuti **Põltsamaa** jahipiirkonna Tallinn-Tartu mnt.-st lõuna poole jäävat osa ja **Põltsamaa-Jõgeva** mnt.-st lõuna poole jäävat osa, **Viiratsi** jahipiirkonna Tartu-Viljandi maanteest põhja poole jäävat osa ning **Tänassilma** jahipiirkonna Tartu-Viljandi maanteest põhja poole jäävat osa.

2. Ida-Harju ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Aegviidu, Jäneda, Kose, Lehtse, Lääne-Lahemaa, Maapaju, Nahe, Põhja-Kõrvemaa, Siniallika**, samuti **Ida-Harju** jahipiirkonna **Kahala, Kehra, Kuusalu, Peningi ja Voose** jahtkondi.

3. Hiiu ohjamisala

Hõlmab kõiki Hiiu maakonna jahipiirkondi.

4. Ida-Viru ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Alajõe, Auvere, Kivinõmme, Kuremäe, Kurtna, Narva, Ontika, Permisküla, Remniku, Sillamäe, Vaivara, Voka**.

5. Järva ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Alliku, Anna, EPT, Esna, Imavere, Juuru, Jüriöö, Kabala, Kaiu, Kirna, Koigi, Kõrvemaa, Leva, Lõõla, Oisu, Türi, Vahastu, Väätša**, samuti **Ida-Harju** jahipiirkonna **Ardu ja Kõue** jahtkondi ning **Kaansoo** jahipiirkonna Türi-Põikva-Rassi-Tõrvaaugu teest põhja poole jäävat osa, **Kehtna** jahipiirkonna Türi-Rapla maanteest põhja poole jäävat osa, **Käru** jahipiirkonna Türi-Rapla maanteest põhja poole jäävat osa, **Valtu** jahipiirkonna Türi-Rapla maanteest põhja poole jäävat osa.

6. Lõuna-Läänemaa ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Haapsalu, Haimre, Kasari, Kullamaa, Luiste, Martna, Märjamaa, Sooniste, Urevere, Vardi**, samuti **Taebla** jahipiirkonna Tallinn-Haapsalu maanteest lõuna poole jäävat osa ja **Nissi** jahipiirkonna Tallinn-Haapsalu maanteest lõuna poole jäävat osa Ellamaalt Riisipereni ning Riisipere-Napanurga-Kohatu teest ida poole jäävat osa.

7. Lõuna-Pärnumaa ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Massiaru, Nõmme, Ora, Orajõe, Tali, Tahkuranna**, samuti **Kilingi-Nõmme** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest lõuna poole jäävat osa, **Surju** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest lõuna poole jäävat osa, **Tihemetsa** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest lõuna poole jäävat osa ning **Mõisaküla** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest lõuna poole jäävat osa ning **Kamara-Mõisaküla** teest lääne poole jäävat osa.

8. Viljandi-Valga ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Holstre, Hummuli, Karjanurme, Karksi, Koorküla, Kärstna, Lilli, Nuia, Paistu, Riidaja, Rulli, Suislepa, Taagepera, Tarvastu, Tõrva, Vambola**, samuti **Abja** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest lõuna poole jäävat osa, **Mõisaküla** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest lõuna poole jäävat osa ning Kamara-Mõisaküla teest ida poole jäävat osa (ülejäanud piiritletud EV riigipiiriga), **Paistu** jahipiirkonna Viljandi-Sultsi-Halliste maanteest ida poole jäävat osa, **Polli** jahipiirkonna Viljandi-Sultsi-Halliste maanteest lõuna poole jäävat osa, **Viiratsi** jahipiirkonna Tartu-Viljandi maanteest lõuna poole jäävat osa ning **Tänassilma** jahipiirkonna Tartu-Viljandi maanteest lõuna poole jäävat osa.

9. Harju ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Keila, Kohila, Külmallika, Palamulla, Paldiski, Põrsu, Rae, Rapla, Tammiku, Vääna**, samuti **Ida-Harju** jahipiirkonna **Aruküla, Jüri, Kaberneeme, Kostivere** ja **Maardu** jahtkondi, **Lääne-Harju** jahipiirkonna **Kiili, Saku, Saue ja Ääsmäe** jahtkondi, **Padise** jahipiirkonna Padise-Kurkse teest ida poole jäävat osa ja Padise-Rummu teest lõuna poole jäävat osa, **Nissi** jahipiirkonna Munalaskme-Riisipere-Mustu teest ida poole jäävat osa ning **Raikküla** jahipiirkonna Rapla-Orgita-Märjamaa maanteest põhja poole jäävat osa.

10. Lääne-Pärnumaa ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Aruvälja, Audru, Jõõpre, Jäärumetsa, Kihlepa-Lindi, Koonga, Lihula, Lõpe, Massu, Saulepi, Seliste, Tuudi, Tõstamaa, Vatla, Vana-Varbla, Vigala**, samuti **Are** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest lääne poole jäävat osa, **Halinga** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest lääne poole jäävat osa, **Pööravere** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest lääne poole jäävat osa ning **Päärdu** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest lääne poole jäävat osa.

11. Lääne-Viru ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Aidu, Ambla, Haljala, Ida-Lahemaa, Järva-Jaani, Kadrina, Kiltsi, Koeru, Kullaaru, Kunda, Laekvere, Mahu, Nõmmküla, Pajusti, Porkuni, Päinurme, Rakke, Ranna, Sadala, Simuna, Tamsalu, Triigi, Tõrma, Vaimastvere, Varangu, Viitna, Vohnja, Väike-Maarja**, samuti **Jõgeva** jahipiirkonna Jõgeva-Mustvee maanteest põhja poole jäävat osa, **Laiuse** jahipiirkonna Jõgeva-Mustvee maanteest põhja poole jäävat osa, **Torma** jahipiirkonna Jõgeva-Mustvee maanteest põhja poole jäävat osa ning **Põltsamaa** jahipiirkonna Tallinn-Tartu mnt.-st põhja poole ja Põltsamaa-Jõgeva mnt.-st põhja poole jäävat osa.

12. Pärnu-Rapla ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Eidapere, Järvakandi, Kaisma, Pärnjõe, Sauga, Suigu, Valgu, Väandra**, samuti **Kehtna** jahipiirkonna Türi-Rapla maanteest lõuna poole jäävat osa, **Valtu** jahipiirkonna Türi-Rapla maanteest lõuna poole jäävat osa, **Raikküla** jahipiirkonna Rapla-Orgita-Märjamaa maanteest lõuna poole jäävat osa, **Are** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest ida poole jäävat osa, **Halinga** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest ida poole jäävat osa, **Pööravere** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest ida poole jäävat osa, **Tootsi** jahipiirkonna Pärnu-Paide maanteest põhja poole jäävat osa, **Kurgja** jahipiirkonna Pärnu jõest põhja poole jäävat osa, **Päärdu** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest ida poole jäävat osa ning **Käru** jahipiirkonna Türi-Rapla maanteest lõuna poole jäävat osa.

13. Pärnu-Viljandi ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Halliste, Heimtali, Kullipesa, Lahmuse, Päre-Metsküla, Rahnoja, Rimmu, Suure-Jaani, Sürgavere, Tori-Sindi**, samuti **Abja** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest põhja poole jäävat osa, **Kaansoo** jahipiirkonna Türi-Põikva-Rassi-Tõrvaaugu teest lõuna poole jääv osa, **Mõisaküla** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest põhja poole jäävat osa, **Paistu** jahipiirkonna Viljandi-Sultsi-Halliste maanteest lääne poole jäävat osa, **Polli** jahipiirkonna Viljandi-Sultsi-Halliste maanteest põhja poole jäävat osa, **Kilingi-Nõmme** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest põhja poole jäävat osa, **Surju** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest põhja poole jäävat osa, **Tihemetsa** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest põhja poole jäävat osa, **Kurgja** jahipiirkonna Pärnu jõest lõuna poole jäävat osa ning **Tootsi** jahipiirkonna Pärnu-Paide maanteest lõuna poole jäävat osa.

14. Saare ohjamisala

Hõlmab kõiki Saare maakonna jahipiirkondi.

15. Tartu-Jõgeva ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Alatskivi, Amme, Kullavere, Luua, Luunja, Palamuse, Peipsiääre, Saadjärve, Tammistu**, samuti **Jõgeva** jahipiirkonna Jõgeva-Mustvee maanteest lõuna poole jäävat osa, **Laiuse** jahipiirkonna Jõgeva-Mustvee maanteest lõuna poole jäävat osa ning **Torma** jahipiirkonna Jõgeva-Mustvee maanteest lõuna poole jäävat osa.

16. Põlva-Tartu ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Ahja, Haaslava, Järvelja, Ilumetsa, Kastre, Kauksi, Laheda, Meeksi, Mäe, Orava, Peri, Rasina, Ruusa, Rämpina, Taevaskoja, Veerksu, Veriora, Võnnu, Värskä**.

17. Valga-Tartu ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Aakre, Elva, Hellenurme, Kaagjärve, Kambja, Kanepi, Kooraste, Kõlleste, Laatre, Linda, Nõo, Puka, Põlgaste, Põlva, Pühajärve, Sangaste, Saverna, Uniküla, Urvaste, Valga, Valgjärve, Vana-Otepää, Vastse-Kuuste, Võhandu, Ülenurme**.

18. Võru ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Antsla, Haanja, Hargla, Hino, Illi, Karula, Koemetsa, Koikküla, Krabi, Kääpa, Lasva, Lepistu, Lüllemäe, Meremäe, Misso, Mõniste, Obinitsa, Ruusmäe, Rõuge, Sõmerpalu, Varstu, Vastseliina, Viitina, Võru, Väimela**.

19. Viru ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Anguse, Avinurme, Kauksi, Kiikla, Kiviõli, Kohtla-Nõmme, Lohusuu, Maidla, Muuga, Mäetaguse, Oonurme, Roela, Rägavere, Tamme, Tudu, Tudulinna, Uhtna, Vinni, Viru-Nigula**.

20. Põhja-Läänemaa ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Linnamäe, Noarootsi, Nõva, Palivere, Riguldi, Risti, Variku, Vormsi**, samuti **Taebla** jahipiirkonna Tallinn-Haapsalu maanteest põhja poole jäävat osa, **Nissi** jahipiirkonna Tallinn-Haapsalu maanteest põhja poole jäävat osa Ellamaalt Riisipereni ning Riisipere-Munalaskme

teest lääne poole jäävat osa ning **Padise** jahipiirkonna Kurkse-Padise-Metsalõugu-Munalaskme teest lääne poole jäävat osa.